

Banafjälskolan och Gideåskolan
Bruksvägen 169

2010-12-15

Dnr 43–2010:2569

890 35 Husum

Skolbeslut för Förskoleklass och Grundskola

efter tillsyn av Banafjälskolan och Gideåskolan
i Örnsköldsviks kommun

Björn Eriksson.

Banafjälskolan och Gideåskolan

bjorn.eriksson@ornskoldsvik.se

Tillsyn i Banafjälskolan och Gideåskolan

Förskoleklass

Grundskola 1–6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Banafjälskolan och Gideåskolan och Örnsköldsviks kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Vid Banafjälskolan och Gideåskolan uppnår de flesta elever målen i årskurs fem. Resultaten från skolorna visar dock att elevernas kunskaper kan förbättras och skolorna behöver därför vidta åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att lägst nå målen i alla ämnen.

Rektorns roll är att leda kvalitetsarbetet på skolan, d.v.s. följa upp, utvärdera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet behöver rektorn vid Banafjälskolan och Gideåskolan i högre grad sammanställa och analysera elevernas kunskapsutveckling och resultat. Detta för att både väl fungerande insatser synliggörs men också för att inom ramen för det dokumenterade kvalitetsarbetet kunna identifiera om särskilda utvecklingsinsatser behöver sättas in, exempelvis kring vilka insatser som krävs för att alla elever ska ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen.

Båda skolorna har behov av att förbättra dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling inom ramen för IUP så att det blir tydligare vad skolan ska göra för att stödja elevens utveckling. Skolorna har också behov av att förtydliga rutinerna

kring åtgärdsprogram så att rektorn tydligt ser till att en utredning görs innan beslut om att åtgärdsprogram eventuellt ska upprättas

Skolinspektionen har i tillsynen av Banafjalskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn använder inte i tillräckligt stor omfattning skolans resultat i sitt utvecklingsarbete. Kvalitetsarbetet dokumenteras inte i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Rektorn ser inte till att det finns ett åtgärdande arbete på skolan vid kränkande behandling som fullt ut uppfyller författningarnas krav (14 a kap. 10 § skollagen).
- Skolans rutiner kring arbetet med elever i behov av särskilt stöd uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Gideåskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- För del av undervisningen ansvarar personal som inte är anställd av kommunen (2 kap. 3–4 § skollagen).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn använder inte i tillräckligt stor omfattning skolans resultat i sitt utvecklingsarbete. Kvalitetsarbetet dokumenteras inte i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1 Den enskilda

skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

- Rektorn ser inte till att det finns ett åtgärdande arbete på skolan vid kränkande behandling som fullt ut uppfyller författningarnas krav (14 a kap. 10 § skollagen).
- Skolans rutiner kring arbetet med elever i behov av särskilt stöd uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3

Rektor och Örnsköldsviks kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Örnsköldsviks kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Örnsköldsviks kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Kjell Holmberg och Mårten Olsson deltagit, samt undervisningsrådet Ulrika Svedmark.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Ulf Pantzare

Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolorna
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Banafjälsskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Gideåskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Örnsköldsviks kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Banafjälsskolan den 26 oktober 2010 och Gideåskolan den 27 oktober 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Banafjälss- och Gideåskolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolorna intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Banafjälskolan och Gideåskolan

Tabell 1.: Antal elever på Banafjälskolan

Antal elever	Banafjälskolan
Förskoleklass	9
Grundskola	59

Källa: Skolornas rektor, Björn Eriksson

Tabell 2.: Antal elever på Gideåskolan

Antal elever	Gideåskolan
Förskoleklass	11
Grundskola	68
Särskoleelever	1

Källa: Skolornas rektor, Björn Eriksson

Banafjäl- och Gideåskolan ligger i Gideälvens skolområde tillsammans med fem andra skolor. Skolområdet samordnas av en skolområdeschef.

Banafjälskolans klasser är organiserade i åldersblandade grupper, en grupp vardera för förskoleklass till årskurs 2, samt årskurserna 3–4 och 5–6. De flesta elever fortsätter sina studier i årskurs 7–9 i Husumskolan.

Gideåskolans klasser är organiserade i förskoleklass, samt åldersblandade grupper, en grupp vardera för årskurserna 1–2, 3–4 och 5–6. De flesta elever går vidare till årskurserna 7–9 i Björnaskolan.

De bägge skolorna har samma rektor men var sin pedagogisk samordnare som tillsammans med rektor fördelar arbetet inom arbetslaget, leder arbetslagskonferensen och verkar som rektors förlängda arm i informationsfrågor.

Tillsynsprotokoll för Banafjälsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat**Bedömningsområde:** Kunskaper**Bedömning:**

Banafjälsskolan måste genomföra ytterligare insatser för att alla elever ska nå lägst mål att uppnå i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Av den sammanställning skolan lämnat till Skolinspektionen framgår att samtliga elever i årskurs 5 inte når de mål som anges för utbildningen. 2010 nådde 70 % av eleverna målen i engelska, 80 % nådde målen i svenska och 90 % nådde målen i matematik. I övriga ämnen nådde samtliga elever i årskurs 5 de mål som anges för utbildningen, vilket innebär en försämring av resultaten i förhållande till föregående år.

Skolinspektionen vill dock poängtera att eftersom skolan är liten utgör varje elev en stor procentandel varför detta mått ska användas med försiktighet.

Sammanfattningsvis kan Skolinspektionen konstatera att kunskapsmålen inte nås av samtliga elever vid Banafjälsskolan. Det finns utrymme för resultatförbättringar och Skolinspektionen bedömer att skolan måste genomföra ytterligare insatser baserat på ett utvecklat arbete med uppföljning och utvärdering inom ramen för rektorns ansvar. Detta i syfte att alla elever ska nå kunskapsmålen i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde:** Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Skolans individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Vid Banafjälsskolan uppger rektorn och personalen att individuella utvecklingsplaner upprättas för samtliga elever, samt att utvecklingssamtal genomförs varje termin med samtliga elever och vårdnadshavare. Eleverna berättar också för Skolinspektionen att

de känner igen de mål som diskuteras i samband med utvecklingssamtalet då dessa även presenteras i samband med undervisningen. Lärarna skriver omdömen för samtliga ämnen eleverna får undervisning i. De utvecklingsplaner skolinspektionen tagit del av är dock i vissa fall mycket kortfattade trots att det tydligt ska framgå vad skolan ska göra för att stödja elevens utveckling. I intervju med pedagoger och rektorn så framkommer att detta är ett utvecklingsområde vid skolan.

För vidare arbete se Skolverkets allmänna råd: SKOLFS 2009:16, "Allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen".

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ett tydligare ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använda detta underlag för att utveckla verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Motivering:

De kunskapsresultat som följs upp och redovisas i skolans kvalitetsredovisning är resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5. Skolan redovisar i kvalitetsredovisningen analys av resultatet för svenska, matematik och engelska kopplat till insatser för att höja måluppfyllelsen. Några övriga kunskapsresultat redovisas dock inte i kvalitetsredovisningen även om skolan har tillgång till andra sammanställningar av elevernas måluppfyllelse. Inte heller redovisas uppföljning och utvärdering av skolans plan mot kränkande behandling på ett sådant sätt att det i kvalitetsredovisningen går att utläsa vilka insatser som gjorts med anledning av planen samt vilka slutsatser som dras med anledning av utfallet av dessa insatser. Detta gör sammantaget att kvalitetsredovisningen inte fullt ut kan vara det stöd i utvecklingsarbetet den är tänkt att vara. Rektorn behöver göra skolans arbete med att systematiskt följa upp och utvärdera skolans resultat, samt arbetet med förbättringsinsatser synligt i kvalitetsredovisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte ser till att det finns ett åtgärdande arbete på skolan vid kränkande behandling som fullt ut uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 10 § skollagen.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen utreda omständigheterna om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i verksamheten. I Banafjälskolans rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling framgår dock inte att det är rektorn som i enlighet med huvudmannens delegation ska utreda fall där elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling av någon vuxen. Det framgår heller inte vem som ansvarar för dokumentation av händelser eller hur dessa ska följas upp.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd behöver ses över.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska rektorn på ett tidigt stadium bli delaktig och se till att behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om sådant behov visar sig föreligga ska rektorn se till att åtgärdsprogram upprättas.

Vid Banafjälskolan upprättas åtgärdsprogram för de elever som behöver särskilt stöd. I skolans skriftliga rutin för hantering av elevärenden vid skolan anges dock att lärarna själva kan besluta att åtgärdsprogram ska upprättas. Detta utan att rektorn dessförinnan sett till att en utredning gjorts. Detta stämmer inte med skolans faktiska hantering av denna typ av ärenden där rektor är delaktig i ett tidigt skede.

Tillsynsprotokoll för Gideåskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat**Bedömningsområde:** Kunskaper**Bedömning:**

Gideåskolan måste genomföra ytterligare insatser för att alla elever ska nå lägst mål att uppnå i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Av den sammanställning skolan lämnat till Skolinspektionen framgår att samtliga elever i årskurs 5 inte når de mål som anges för utbildningen. 2010 nådde 75 % av eleverna målen i engelska, 75 % nådde målen i svenska och 88 % nådde målen i matematik. I övriga ämnen nådde samtliga elever de mål som anges för utbildningen, vilket sammantaget innebär en försämring av resultaten i förhållande till föregående år.

Skolinspektionen vill dock poängtera att eftersom skolan är liten utgör varje elev en stor procentandel varför detta mått ska användas med försiktighet.

Sammanfattningsvis kan konstateras att kunskapsmålen inte nås av samtliga elever vid Gideåskolan. Det finns utrymme för resultatförbättringar och Skolinspektionen bedömer att skolan måste genomföra ytterligare insatser baserat på ett utvecklat arbete med uppföljning och utvärdering inom ramen för rektorns ansvar. Detta i syfte att alla elever ska nå kunskapsmålen i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde:** Fokus på skolans uppdrag**Bedömning:**

För del av undervisning ansvarar person som inte är anställd av kommunen.

Författningsstöd:

2 kap. 3–4 §§ skollagen.

Motivering:

Vid Gideåskolan förekommer det att en person som inte är anställd inom kommunen regelbundet ansvarar för obligatorisk undervisning, uppger lärare och elever vid skolan. Detta är inte förenligt med skollagen.

Skolinspektionen bedömer att aktuell undervisning måste ses över vad gäller koppling till ansvarig lärare.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Vid Gideåskolan uppger rektorn och personalen att individuella utvecklingsplaner upprättas för samtliga elever, samt att utvecklingssamtal genomförs varje termin med samtliga elever och vårdnadshavare. Lärarna skriver omdömen för samtliga ämnen eleverna får undervisning i. De utvecklingsplaner skolinspektionen tagit del av är dock i vissa fall mycket kortfattade och det finns därför utrymme för att tydligare beskriva vad skolan ska göra för att stödja elevens utveckling. I intervju med pedagoger och rektorn så framkommer att detta är ett utvecklingsområde som skolan arbetar med. De pedagoger Skolinspektionen möter beskriver särskilt att de behöver utveckla sin förmåga att formulera de framtidsytande delarna av IUP.

För vidare arbete se Skolverkets allmänna råd: SKOLFS 2009:16, "Allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen".

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ett tydligare ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använda detta underlag för att utveckla verksamheten. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet.

Motivering:

De kunskapsresultat som följs upp och redovisas i skolans kvalitetsredovisning är resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5, samt resultatet från DLS-testet i årskurs 6. Skolan redovisar i kvalitetsredovisningen analys av resultatet för svenska, matematik och engelska kopplat till insatser för att höja måluppfyllelsen. Några övriga kunskapsresultat redovisas dock inte även om skolan har tillgång till andra sammanställningar av elevernas måluppfyllelse. Detta gör sammantaget att

kvalitetsredovisning inte fullt ut kan vara det stöd i utvecklingsarbetet den är tänkt att vara. Rektorn behöver som en del i kvalitetsarbetet följa upp och utvärdera skolans resultat, samt dokumentera förbättringsinsatserna i kvalitetsredovisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde:** Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte ser till att det finns ett åtgärdande arbete på skolan vid kränkande behandling som fullt ut uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 10 § skollagen.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen utreda omständigheterna om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i verksamheten. I Gideåskolans rutiner för att utreda och åtgärda framgår dock inte att det är rektorn som i enlighet med huvudmannens delegation ska utreda fall där elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling av någon vuxen. Det framgår heller inte vem som ansvarar för dokumentation av händelser eller hur dessa ska följas upp.

I sammanhanget vill Skolinspektionen även betona att en barnversion av en årlig plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever/Likabehandlingsplan bara kan utgöra ett komplement till skolans plan mot kränkande behandling, inte en ersättning. En barnversion kan dessutom bland annat riskera att försvåra barnen och elevernas medverkan i arbetet med den egentliga planen.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde:** Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd behöver ses över.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen ska rektorn på ett tidigt stadium bli delaktig och se till att behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om sådant behov visar sig föreligga ska rektorn se till att åtgärdsprogram upprättas.

Vid Gideåskolan upprättas åtgärdsprogram för de elever som behöver särskilt stöd. I skolans skriftliga rutin för hantering av elevärenden vid skolan anges dock att lärarna själva kan besluta att åtgärdsprogram ska upprättas. Detta utan att rektorn dessförinnan sett till att en utredning gjorts. Detta stämmer inte med skolans faktiska hantering av denna typ av ärenden där rektor är delaktig i ett tidigt skede.